

Hotspot in het Haringvliet

Een bos op de rivierbodem. Kan dat wel?

Absoluut! En het gaat gebeuren ook. Mirte van Laarhoven ziet haar afstudeerproject in 2019 werkelijkheid worden in het Haringvliet.

Bas Boerma

Goeree-Overflakkee

Bomen die zijn omgewaaid bij een onstuimige voorjaarsstorm zijn veel mensen een doorn in het oog. Maar Mirte van Laarhoven (31) uit het Brabantse Gilze kan er geen genoeg van krijgen. Met onder andere Staatsbosbeheer wil ze de bomen onder water verankeren om unieke natuur in het Haringvliet tussen de eilanden Hoeksche Waard, Goeree-Overflakkee en Voorne-Putten te laten ontstaan.

Het Onderwaterbos, zoals Van Laarhoven haar idee noemt, moet zowel dieren en planten onder water als boven de waterspiegel aantrekken. „Onder water kun je het vergelijken met een rif waar vissen kunnen schuilen, hun eitjes kunnen achterlaten, mossen kunnen groeien en insecten kunnen leven”, zegt ze.

Doordat de takken van de dorre bomen boven het water uitsteken krijgen ook vogels in een het Haringvliet een unieke rustplaats. Van Laarhoven wil ook een lichtbaken aanbrenge, zodat recreanten vanaf de kade uitzicht hebben op het bos, dat voor duikers en snorkelaars een nieuwe ‘hotspot’ in Zuid-Holland kan worden. Een onderwatercamera, die constant filmt wat er op zo’n tien meter diepte gebeurt, moet de unieke leefomgeving van de rivierbodem zelfs tot in de huiskamers brengen.

„Vergelijk het met wat er in bepaalde vogelnesten wordt gedaan. Via een website kunnen mensen het uitbroeden van de eieren nauwlettend in de gaten houden. We moeten alleen afwachten wat de omstandig-

► Een impressie van wat het bos in het Haringvliet moet gaan worden.

heden zijn. Is het water niet te troebel en moeten we eventueel belichten. Dat gaan we de komende tijd onderzoeken met experts”, zegt ze.

Het onderwaterbos is een van de vijftien ideeën die Van Laarhoven samengevoegde tot een overkoepelende visie voor de Nederlandse rivierdelta waarmee ze afstudeerde aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam. Dat ze het een jaar na haar afstuderen in de praktijk mag brengen is bijzonder en te danken aan de NLDelta Challenge, waarvoor ze zichzelf met het bos inschreef.

Uitgebreid plan

Ze won de wedstrijd, die bedoeld is om het Deltagebied op de kaart te zetten, en kreeg een bedrag van 40.000 euro om haar idee uit te voeren. „Van dat geld kan ik vijf of zes bomen kopen en verankeren op de

bodem. Het liefst wil ik twee, drie of zelfs vier keer zo groot”, zegt Van Laarhoven. „Een exacte locatie heb ik nog niet, maar ik denk aan de Ventjagersplaat bij knooppunt Hellegatsplein of een plek tussen Middelharnis en het Spui.”

Bij haar zoektocht naar de juiste locatie én fondsen krijgt ze hulp van NLDelta. Projectbegeleider Marianne den Braven: „Mirte had al een ontzettend uitgebreid plan klaar en weet precies wie ze nodig heeft om het onderwaterbos aan te leggen. Het is vooral heel gaaf dat ze zowel de biodiversiteit in en om het water én ook de beleving voor mensen bij haar plan betreft. Wij helpen haar vooral met het aanvragen van de nodige vergunningen.”

Daardoor loopt het project enige vertraging op, weet Van Laarhoven. Aanvankelijk wilde ze de bomen al

“**Door rivierhout te plaatsen gaan we weer terug naar de rivier van vroeger**”

– Mirte van Laarhoven

eind dit jaar naar de bodem van het Haringvliet laten zakken, maar die deadline is al verschoven naar het voorjaar van 2019. „We zetten grote stappen. Volgend jaar moet zeker lukken”, zegt ook Den Braven.

Kierbesluit

Volgende maand worden de Haringvlietsluizen tussen Hellevoetsluis en Stellendam, die het Haringvliet scheiden van de zoute Noordzee, regelmatig op een kier gezet. Het mengen van zoet en zout water doet de dynamiek in de rivier ongetwijfeld veranderen. Van Laarhoven: „Juist dat maakt het Haringvliet tot een heel bijzonder gebied waar ik dit graag in wil testen. Er gaan meer vissen stroomopwaarts mee naar rivieren als de Rijn. Dat kan het gebied écht een boost geven.”

Een vergelijkbaar voorbeeld van het onderwaterbos dat in het Haringvliet moet worden ‘geplant’ ligt in Nijmegen. In de Spiegelwaal zijn meerdere boomstammen op de rivierbodem verankerd, maar daarvan steken de toppen niet boven het water uit. „Om allerlei logische redenen is in het verleden ingegrepen in de rivieren, die vroeger bezaaid lagen met bomen en takken. Door ‘rivierhout’ te plaatsen gaan we weer een beetje terug naar de oorspronkelijke rivier, waar ook dood hout in thuis hoorde. Alleen bij het onderwaterbos wil ik er heel graag een recreatieve functie aan koppelen, door er een duikplek van te maken en een camera te installeren. Dit om natuur en recreatie niet gescheiden te houden, maar juist zodat iedereen de ontwikkelingen, de schoonheid en de krachten van het gebied kan ervaren.”

▲ De aanleg van het onderwaterbos in de Spiegelwaal bij Nijmegen. Daar steken de bomen niet boven het water uit. FOTOS: MIRTE VAN LAARHOVEN

▲ Een artist impression van het Onderwaterbos in het Haringvliet.